

Štěpán Horálek

English modal verb *shall*, its meanings and Czech counterparts

Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav anglického jazyka a didaktiky,
bakalářská práce, srpen 2010

Posudek vedoucí práce

Bakalářská práce Štěpána Horálka popisuje významy anglického modálního slovesa *shall* a jejich vyjádření při překladu do češtiny s cílem podat přehled zastoupení jednotlivých užití, zaměřit se na způsob identifikace jednotlivých významů a prostředky, jakými se tyto významy vyjadřují v češtině.

Dobře zpracovaná teoretická část seznamuje s morfologií, významy *shall* a vývojem jeho frekvence (Biber, Leech, Mair).

Empirická část je založena na 128 příkladech získaných z anglicko-českého paralelního korpusu. Tabulka 1 podává přehled zastoupení formy slovesa v jednotlivých románech včetně frekvenčních údajů, které ilustrují zásadní rozdíl v zastoupení *shall* v hlavních varietách angličtiny (V této části není jasná formulace na str. 21: „Additionally, only 5 instances of verb negation *shall* + *not* were found“ – pokud tím chce autor říci, že negace se *shall* není častá).

Vlastní popis materiálu je rozdělen na popis významu modálního slovesa (4.1) a popis jeho protějšků (4.2). Výsledky excerptce neobsahují *shall* v závislé větě obsahové oznamovací. Deontický význam převažuje nad futurálním (62% x 34%, 4% výskytů jsou v tázacích dovětkách). Dle očekávání se objevily i případy navozující starší stav jazyka (př. 2 na str. 24 či 41 a 42 na str. 35). Obecně lze k prezentaci výsledků podotknout, že při hodnocení výskytu je nadbytečné užívání frekvence na tisíc slov při popisu jednotlivých částí (významů): text je tím zbytečně zatěžován, neboť po stanovení celkové frekvence stačí odkazovat poměrně (procenty). Uvádění příkladů z korpusu by mělo sledovat pořadí originál>překlad, při kopírování příkladů z korpusu je také třeba upravit interpunkci.

Tabulka 3 na str. 23 znázorňuje zastoupení deontických podvýznamů, včetně tázacích dovětek. Popis jednotlivých významů autor náležitě koreluje s gramatickou osobou podmětu a formou věty. Proč je v př. (3) na str. 25 zdůrazněno *povím*? Na str. 26 odpovídají významu slibu spíše příklady 9 a 10 a výhrůžce spíše př. 11 a 12. Význam slib/výhrůžka je interpretován s ohledem na ne/prospěch adresáta – bez něho nelze ilokuční sílu popsat, viz komentář na str. 27. K př. 25 na str. 30, který je hodnocen jako *rationalive*: jedná se o tázací větu? Př. 26: co znamená formulace: *the sentence is part of a directive let*? V části popisující futurální význam se vyskytla konstrukce *or we shall* ... (str. 32, př. 31) – je možné uvažovat o jiné parafrázi?

Při popisu českých překladových protějšků autor v Tab. 5 na str. 35 shrnuje jejich morfologické realizace (převládá vyjádření budoucím časem, modální sloveso se vyskytlo pouze v 15% případů). Při hodnocení překladů si autor všímá i jiných prostředků vyjádření modálního významu v češtině, např. lexikálním slovesem v př. 56, str. 39 (Je adv. určení v př. 52 na str. 38 disjunkt?). Součástí závěru je přehled nejčastějších překladových prostředků jednotlivých významů anglického modálního slovesa: nejvyšší míru korespondence vykazuje význam nabídky a českého *mít* (viz Tab. 6, str. 45)

Poznámky k jednotlivostem:

- neužívání kurzívy (*shall*, 31,32 let opakovaně, must 36), interpunkce (*which was identified*, str. 36)
- *dependant* (str. 18, 22, 42, 45)
- *as it will be discussed* (str. 23), *as it is apparent* (str. 30, 37), *as it will be discussed* (37)

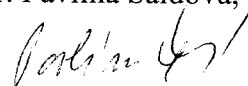
- formátování – kurzíva na str. 18 předpos. odst.
- v bibliografii u Palmera není uveden vydavatel (na rozdíl od ostatních titulů)
- užívání *pp* v citacích (str. 17, 20,...)
- shoda: the context date back (str. 24), the use of *shall* resemble (str. 30)
- předložky: does not occur by the Czech perfective verbs (str. 40)

Autorovi se celkově podařilo podat popis distribuce významů *shall* a prostředků, kterými se vyjadřují v češtině. Po technické a jazykové by práci prospěla pečlivější redakce.

Závěr:

Jak vyplývá z výše uvedeného, splňuje předložená studie Štěpána Horálka kritéria kladená na bakalářské práce. K obhajobě ji proto doporučuji a předběžně hodnotím známkou *velmi dobře až výborně*.

PhDr. Pavlína Šaldová, Ph.D.

V Praze 6. září 2010